

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

Rovatvezető: Gaspár-Hantos Géza

Kérem a helyi csoportok felelőseit, illetve egyéni előfizetőinket, hogy a tagdíj, előfizetési díj várható változása miatt, a díjbefizetést csak 1989. év első felére eszközöljék.

Gaspár-Hantos Géza, főtítkár

*

Az erdőhasználati és a kereskedelmi szakosztály, az ERDÉRT Vállalat tuzséri és mátészalkai üzemeiben közös rendezvényt szervezett. Programja: faimport lehetőségei, hossztolás, fafeldolgozás, fabrikettgyártás, forgácslapgyártás. Előadást *Stehling Tibor* főosztályvezető tartott, a bemutatókat Tuzséron *Wilman Pál* gyáregység-igazgató, Mátészalkán *Kósa Barnabás* gyáregység-igazgató vezették. A közös szakosztályi összejövetel legfontosabb szakmai tapasztalatai: a tuzséri gyáregység Európa legnagyobb fenyő hengeresfa fogadó, átrakó, manipuláló, illetve feldolgozó telepe. Hasonló telep nélkül lehetetlen volna a Szovjetunióból érkező, nagy mennyiségű fatömeget fogadni.

Örömmel hallgatták *Wilman Pál* gyáregység-igazgató előadását, aki a telep létesítésének kezdetétől itt dolgozik. Ízelítőt kaptak arról, hogyan lehet ilyen hatalmas feldolgozóüzemben termelési rendet, fegyelmet tartani, a több milliárd forint értékű faanyagot kezelni. A látottak nagy élményt adtak a jelenlevőknek.

Az idei, feszített hazai fenyőfűrészáru- és hengeresfa-ellátás tudatában — nincs elegendő gerenda és fűrészáru — szembetűnő volt, hogy értékes, jó minőségű, építési céloknak is megfelelő hosszúságú alapanyagból hogy „születik” egy gombnyomásra 2 m-es export vagy hazai igényeket kielégítő, egyszerűbb választék, a papírfa. Tisztában vagyunk a magyar—jugoszláv papírfa—cellulóz kötelezettséggel, a jelenlegi cellulóz-, papírellátási nehézségekkel, mégis indokoltnak látszik annak vizsgálata, milyen mértékben lehetne esetleg steril fenyőaprítékkal kiváltani az évi, közel 200 em³ hengeres fenyő papírfa szállításokat mind az export, mind a hazai piacon. Indokoltnak tartanák, ha az ERDÉRT az elhangzottak alapján a fenyőimportról és annak felhasználásáról, a várható kilátásokról valamelyik erdészeti szaklapban tájékoztatást adna.

Általános tetszést és elismerést váltott ki mind a tuzséri, mind a mátészalkai gyáregységekben létesített fenyőkéreg-brikettáló üzemrész. Ezzel nem csak az évente több tízezer köbméteres, eddig hasznosíthatatlan fenyőkéreg feldolgozása oldódott meg, hanem az üzem saját energiaellátása mellett, magas kalóriatartalmú, értékes szilárd tüzelőanyagot termelnek — ez évben közel 15—20 ezer tonnát — és adnak nagyobb részben belföldi felhasználásra, kisebb részben exportra. Kívánatos volna a brikett nagyobb mértékű exportálása és a látottak alapján a késztermék korszerű csomagolása. Felvetődött továbbá az erdei apríték reálisan hasznosítható részének energetikai célú felhasználása, amihez az eddigiekhez képest lényegesen szorosabb együttműködésre lenne szükség a felhasználók és alapanyagtermelők között, elsősorban a drága imortolaj-felhasználás szerény mértékű kiváltására. Elindult ez a folyamat. Ma már léteznek hőközpontok, ahol kiegészítő energiaforrásként erdei aprítékot használnak. Pl.: Tata, Sárospatak, Sopron, Hegykő stb. Fontosnak ítélik, hogy az ágazat, saját érdekének megfelelően — ha szükséges, beruházással is — hosszú távon biztonságosan tervezhető aprítékprogrammal járuljon hozzá ezen igen fontos aprítékhasznosítási lehetőség kiszélesítéséhez.

Mátészalkán kisebb mértékben, de korszerűbben azt látták a résztvevők, amit Tuzséron. Nagyon megnyerő volt számukra a számítógéppel vezérelt fűrészáru-

feldolgozó és -osztályozó gépsor. A folyamatban levő, vásárosnaményi faforgácslap-bővítő rekonstrukciót nem tudták megtekinteni, pedig nagy szerepe lesz a jövőben az ország nyers és felületkezelt forgácslapellátásában. A környező erdőgazdaságokat és termelőszövetkezeteket ez az új beruházás elsősorban abból a szempontból érdekli, hogy az ERDÉRT saját fenyőapríték és -hulladék felhasználása mellett milyen mértékben tart igényt forgácsfára ebből a térségből.

A két szakosztály az ERDÉRT-központnak és helyi vezetésnek ezúton is köszönetet mond a jól szervezett rendezvényért. A rendezvényen hozzászóltak: *Szalkay György, Varga József, Hártó János és Andor József.*

*

A gazdaságtani szakosztály Az erdőfenntartási járulék elvi és gyakorlati problémái témakörben ülést tartott. A vitaindító előadást *dr. Illyés Benjámin* tartotta. A vitára bocsátott előadásból néhány megállapítás: A gazdasági reform bevezetése óta nőtt a vállalatok önállósága, a gazdálkodásban mind nagyobb szerepet kap a piac és a nyereség. Az 1968 óta eltelt időszak tapasztalatai alapján megállapítható, hogy erdőgazdasági vonatkozásban az éves nyereség növelésének kedvezőtlen kihatásai is lehetnek. Ezek a feszültségek elsősorban az élőfakészlet-gazdálkodás, az erdőművelés terén jelentkeznek. Kieleződik a társadalmi és vállalati érdekek, a rövid és hosszú távú érdekek közti ellentét. Az állami irányítás jogi és gazdasági eszközökkel kötelese a konfliktusokat feloldani. Hazánkban az erdőgazdálkodást heterogén természeti viszonyok jellemzik. A természeti adottságok különbözősége elsősorban a főbb fafajok eltérő részvételi arányában, a különböző hektáronkénti fatérfogat produkciókban és a korosztályszerkezet változatosságában jelennek meg. E tényezők összességükben nagy mértékben határozzák meg a vállalatok fakitermelésének jövedelmezőségét. A jövedelmezőségre döntően a fafajok aránya van hatással. A fafajok korosztályszerkezete is jelentős jövedelmezőségi tényező. E tényezőket alapvetően nem a jelenlegi gazdálkodás alakította ki, így az ebből keletkező előnyök és hátrányok sem kezelhetők csupán vállalati kategóriaéént. E faktorok hatására a fakitermelésében különbözetjáraedék jellegű többletjövedelem képződik. Ez a jövedelem üzemi kategória, nem egyezik meg a gazdálkodó egységek különbözeti jövedelmével.

Abban az esetben, ha a gazdaságpolitika hosszabb távon fenn akarja tartani az erdőt, az erdőfelújítást nem szolgáltathatja ki a vállalatok eltérő gazdasági helyzetének. Ezek a feszültségek annál élesebben jelentkeznek, minél kisebb a gazdálkodó egység erdőterülete. Az *Erdőfenntartási Alap* megteremtésének a társadalmi érdekeknek a pénzügyi feltételét, hogy az egyes gazdálkodó szervezetek pillanatnyi gazdasági helyzetüktől függetlenül, jövedelmezően végezhessek el a hosszú távú társadalmi érdekeket szolgáló erdőfelújításokat. Napjainkban igen fontos az az előny, hogy országosan az önfinanszírozás feltételei adottak. Az erdőgazdasági termelés időbeli és térbeli bonyolultságából adódóan sokan nem ismerik fel, hogy az erdőfenntartási járulék országos szinten az *újratermelési költség* szerves része és így nem tisztajövedelmi elem. A kifizetés *sem állami támogatás*, hanem egy speciális, hosszú távú társadalmi érdekeket szolgáló szakmai tevékenység finanszírozása.

Viszonyaink között az erdőfelügyelet szerepe is fokozódik a társadalmi érdekek megfelelő erdőgazdálkodás ellenőrzése vonatkozásában. A jogi eszközök mellett mind nagyobb szerepet játszanak az irányítás gazdasági eszközei. Jelentőségénél fogva meghatározó az *Erdőfenntartási Alap*. Feladata az erdők újratermelése gazdasági feltételeinek biztosítása országos szinten.

Az erdészettörténeti szakosztály a szombathelyi csoporttal közösen rendezte meg *Scherg Lőrinc* halálának 50. évfordulója alkalmából emlékülését. Ez a kiadott napirendnek megfelelően a Farkaserdőn kezdődött, ahol *Szaniati László*, a fakombinát erdőgazdaságának igazgatója üdvözölte a megjelenteket. Röviden szólt a fakombinát munkájáról, majd különösen a Farkaserdő jelentőségéről. Második napirendi pontként a közös rendezvény szervezője, *dr. Borsos Zoltán* nyugalmazott erdőgazdasági főmérnök beszélt *Scherg Lőrinc* magyarországi munkájáról. Előadásában kitért azokra a viszonyokra, amelyek az 1888-ban véglegesen Magyarországra került erdész Sárvár környékén fogadták. A leromlott legelőerdőket kívánta *Scherg*, spessarti mintára, tölgyesekké átalakítani. Ezt a munkáját ötven éven keresztül

folytatta, amelynek eredménye a most meglevő gyertyános-tölgyes állomány, benne néhol cseres, illetve bükkös foltok találhatóak. Előadó felvázolta azokat az elképzeléseket, amelyek alapján a most százéves, illetve ahhoz közel álló állományok kezelésében felmerülnek. Lehetőség van arra, hogy — megfelelő szellemi és anyagi háttérrel — a Farkaserdőben ún. készletgazdálkodást valósítsanak meg. Ennek során foltokban mesterségesen, illetve természetes úton tölgygel és bükkal újítanak fel. A felújítások felszabadítása fokozatosan, 50—60 év alatt menne végbe. Így a Farkaserdőn szálalógazdálkodás valósulhatna meg. A cél a lemezipari minőségű tölgyek nevelése. A további gazdasági eljárások eldöntése a közeljövő feladata.

Az ülés résztvevői megtekintették a *Scherg Lőrinc* sírja körül levő legjobb állományokat, majd sor került a sír megkoszorúzására. A szakosztály nevében *dr. Oroszi Sándor* rövid méltatás mellett helyezte el a megemlékezés koszorúját, majd a gyászhimnusz eléneklése következett. A sírnál tartott megemlékezés után folytatódott az erdőbejárás. A „banyafák” környékén elegenden bükköst mutattak be a vendéglátók. A bükkal kapcsolatban elmondták, hogy Farkaserdőn extrazonálisan fordul elő. További fejlesztése — mesterséges felújítással — kívánatos. Egy másik helyen pedig az ötvenes években felújított erdőfoltot láthattak. *Dr. Borsos Zoltán* külön is felhívta a figyelmet azokra a szempontokra, amelyek alapján jó gyertyános-tölgyeseket lehet nevelni.

A szakosztályülés a vadászházban ebéddel, illetve baráti beszélgetéssel folytatódott. *Dr. Madas András* felhívta a szakosztály tagjait a közelmúlt történetének a feldolgozására. Ez annál is inkább fontos, mert a közelmúlt tanúi még élnek és szívesen emlékeznek vissza a végzett munkára, az elmúlt időszak történéseire. *Dr. Rác Józsefné* felhívta a megjelentek figyelmét a Sopronban működő szakmai gyűjtemény munkájának a segítésére. *Dr. Csöre Pál* a szakosztály nevében megköszönte a vendéglátást, külön is méltatta *dr. Borsos Zoltán* szíves közreműködését, szervezését.

A mikológiai társaság klubest keretében emlékezett meg *dr. Konecsni István* elhunyt volt elnökéről és *Stephan Aumüller* professzoráról.

A HELYI CSOPORTOK ÉLETÉBŐL

A nagykanizsai csoport rendezvénysorozata keretében részt vett a zalaszántói faluházban rendezett megyei fásítási ankéton; az erdőhasználati és erdőművelési szakosztályok közös rendezvényén, Putnokon, bemutatásra került tölgyállományok károsított területén; részt vett *Kósa Pál* fahasználati osztályvezető és *Rodek Márton* erdészetigazgató képviseletével Jugoszláviában, a határ menti erdészeti szakemberek találkozásán; a svájci erdészeti küldöttség részére szakmai bemutatót szervezett, amelynek keretében bemutatták a leneti fafeldolgozó üzemet, a zalai fenyőrégiót, a vétyemi bükköst és az erdészeti állandó kiállítását. A Szlovák Erdészeti és Vízügyi Minisztérium szervezésében 40 szlovák erdészeti szakembert fogadtak, akik felkeresték a bajcsai csemetekertet, megtekintették az intenzív és hagyományos technológiával nevelt eljárásokat és a különböző természetőberendezéseket, a fóliaházban nevelt bükk csemete- és hűtőházakat. A látottak feletti nagy elismerést támasztotta alá a

minisztérium külön írásban is kifejezett köszönete a szakmai bemutatónak.

A csoport tanulmányúton vett részt a Mátrai EFAG területén, ahol megtekintették a hordozható kötélpályát, megismerkedtek a legfontosabb erdőművelési és erdővédelmi gondokkal, majd fakitermelési és közléti munkálatokat tanulmányoztak.

A Tiroli Erdészeti Egyesület meghívására részt vettek Innsbruckban, az egyesület közgyűlésén, amelyen *Horváth Ferenc* erdészetigazgató és *dr. Páll Miklós* titkár képviselte a csoportot. A közgyűlésen rendkívül érdekes előadások hangzottak el az erdőpusztulás és környezetszennyezés kérdéseiről. A magyar küldöttség köszöntését *dr. Madas András* tolmácsolta.

A csoport az olajbányászokkal közösen kétnapos tanulmányutat szervezett Selmecbányára. Megtekintették a volt Bányászati és Erdészeti Akadémiát, a botanikus kertet, a szentantali vadászati múzeumot és egy lezárt, régi bányát. Az akadémián megkoszorúzták az emléktáblát.

A budapesti erdőfelügyelői csoport egy fő, Erdélyből menekült erdőmérnök részére állást és lakást biztosított. (Né-meth Gizella)

A budapesti csoport a Nagykunságba szervezett tanulmányút során az akác-termesztés, -feldolgozás és -hasznosítás kérdéseit tanulmányozta. A résztvevőket dr. Tácsik Mihály vezérigazgató-helyettes köszöntötte és szöjt a Nagykunsági EFAG munkájáról, eredményeiről és tö-rekvéseiről. A mikebudai csemeteketet Fajth György, Ocsenás Mihály, Rakon-czay Zoltán és Virágh János szakveze-tésével tekintették meg. A pusztavacsi fafeldolgozó üzemben Borzasi Béla ka-lauzolta a résztvevőket. A tanulságos szakmai tanulmányút az ócsai tájvédel-mi körzetben tett látogatással zárult, ahol Rubos Judit az ócsai tájházat mu-tatta be, Buzás Zoltán pedig séta során ismertette a tájvédelmi körzet ritkasá-gait és érdekességeit. A sikeres tanul-mányutat Beró Csaba, valamint a sze-niorok bizottsága — Boross György és Csobánczi Erzsébet — szervezték és dr. Csötönyi József vezette.

A budakeszi csoport, az Ipoly vidéki EFAG területére szervezett tanulmány-útja során a verőcemasrosi fűrészüzem-mel, Királyréten a DFU-val történő kö-zelítési munkájával, a Törökmező—He-gyestető panorámaúttal, Zebegény kul-túrtörténetével ismerkedett meg, majd Selmezbányán, a volt akadémiát és a várost tekintették meg.

A zalaegerszegi csoport terepi bemu-tatásával egybekötött vitanapot rendezett a murakeresztúri és a miklósfai terme-lőszövetkezet területén. A vitanap két témát ölelt fel: 1. Erdei vadkárök csök- kentésére javasolt eljárások ismertetése és azok alkalmazásának feltételei (vad- védelmi kerítés építése, villanypásztor). 2. Idős kocsánytalan tölgy állományok- ban jelentkező száradékképződés okai.

A vitanapon 35 tagtársunk fejtette ki véleményét.

A középfokú erdészeti szakoktatás új- raindításának 40. évfordulója alkalmá- ból a Roth Gyula Erdészeti és Faipari Szakközépiskola és a Soproni Erdész Di- ákok Baráti Köre 1988. július 2-án, Sop- ronban közgyűlést tartott. A rendezvény keretében a megemlékezés koszorúját he- lyezték el Roth Gyula szülőházánál és Tuskó László kopjafájánál.

A szakmai továbbképzés keretében előadást tartott

Balassagyarmaton:

dr. Szalkay György „A fakereskedelem időszerű kérdései”,

Tapolcán:

dr. Solymos Rezső „Erdőállomány gaz- dálkodásunk helyzete és fejlesztési irányai”,

Beró Csaba „A környezetvédelem hely- zete különös tekintettel az erdők egész- ségi állapotára”,

Papp Gyula „Erdőállomány-gazdálko- dás a BEFAG-nál” címmel.

Új tagfelvétel

Nagy Gábor faipari üzemmérnök Haj- dúhadháztéglás; Kádár Dániel faipari mérnök, Hajdúhadháztéglás; Kovács Pé- ter fafeldolgozási technikus, Hajdúbö- szörmény; Dancsi József faipari techni- kus; Hajdúhadháztéglás; Varga István erdész, Hajdúsámson; Tóth Lajos faipari technikus, Hajdúsámson.

Terényi András erdésztechnikus, Bu- dapest; Puskás Mihály erdőmérnök-hall- gató, Sopron; Ósze János erdésztechni- kus, Fertőszentmiklós; Barna Zsolt er- désztechnikus, Kazincbarcika; Káta La- jos erdésztechnikus, Miskolc; Kolláth Attila erdésztechnikus, Boldva; Derján Béla erdésztechnikus, Szalonna.

Halálozás

Id. Rápolti István erdőmérnök, 78 éves korában, Sopronban elhunyt.

AZ ERDŐ SZERKESZTOBIZOTTSÁGA. Elnök: dr. Solymos Rezső, a mezőgazdasági tudomány (erdészeti) doktora, Budapest; főmunkatárs: Jérôme René, Budapest. — Tagok: dr. Balázs István, Budapest; Barátossy Gábor, Budapest; dr. Berdár Béla, Visegrád; dr. Bondor Antal, a mezőgazdasági tudomány (erdészeti) kandidátusa, Budapest; Bus Mária, Veszprém; Cebe Zoltán, Szombathely; dr. Csötönyi József, Budapest; Deák István, Tamási; dr. Firtás Öszkár, Sopron; Gáspár-Hantos Géza, Budapest; dr. Göbblös Antal, Kecskemét; dr. Herpay Imre, a mező- gazdasági tudomány (erdészeti) kandidátusa, Sopron; Kadlicsek János, Miskolc; Keszthelyi Ist- ván, Budapest; Király Pál, Budapest; dr. Királyi Ernő, a közgazdasági tudomány kandidátusa, Budapest; Korbonszky Kazimírné, Vác; Krámer Antal, Pécs; Löcsey Iván, Budapest; Mészáros Béla, Szombathely; dr. Rácz Antal, a mezőgazdasági tudomány (erdészeti) kandidátusa, Buda- pest; Solymosi József, Budapest; Stádel Karoly, Győr; dr. Szepesi László, a mezőgazdasági tudomány (erdészeti) doktora, Budapest; dr. Szodfridt István, a mezőgazdasági tudomány (erdészeti) kandidátusa, Sopron; dr. Szikra Dezső, Visegrád; Tóth László, Szolnok; dr. Tóth Sándor, a mezőgazdasági tudomány (erdészeti) kandidátusa, Budapest; Varga Béla, Eger.

